

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ  
«ХАРКІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ  
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

педагогічною радою

28 серпня 2024 р. (протокол № 1, п. 15)

**ВВЕДЕНО В ДІЮ**

наказ від 28.08.2024 р. № 153-0

В.о. директора



Капіталіна ГУРОВА

**ПОЛОЖЕННЯ  
про кваліфікаційну роботу  
у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж  
Державного торговельно-економічного університету»**

**Харків, 2024**

## I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про кваліфікаційну роботу у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» (далі – Положення) регулює організацію підготовки і захисту кваліфікаційної роботи у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету» (далі – Коледж) та є складником внутрішньої системи забезпечення якості освіти Коледжу.

1.2. Положення розроблено з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», Положення про атестацію здобувачів освіти та екзаменаційну комісію у ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету», а також набутого в Коледжі досвіду виконання здобувачами освіти кваліфікаційних робіт.

1.3. Кваліфікаційна робота – це самостійне кваліфікаційне дослідження, що виконує здобувач освіти при завершенні навчання за освітньо-професійною програмою Коледжу, призначене для об'єктивної оцінки ступеня досягнення програмних результатів навчання, які закріплені у стандартах освіти відповідного ступеня, містить висновки та пропозиції за результатами аналітичних і експериментальних досліджень, які направлено на вирішення актуального науково-практичного та суспільно важливого завдання.

1.4. Кваліфікаційна робота містить результати дослідження стану вивчення проблеми (огляд та аналіз), детально обґрунтовану та належним чином оформлену пропозицію, що передбачає впровадження (за можливості) певних змін (нововведень) у діяльність організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи та висновки.

Підготовка кваліфікаційної роботи передбачає виконання здобувачами освіти таких завдань:

- поглиблення, систематизацію та закріплення знань, набутих у процесі навчання;
- розвиток навичок та умінь здійснення інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької діяльності для вирішення прикладних задач з тематики дослідження;
- закріплення та розвиток теоретичних знань за темою кваліфікаційної роботи – на основі вивчення та систематизації сучасної спеціальних інформаційних джерел вітчизняних та зарубіжних авторів, проведення її критичного аналізу, узагальнення історичного та гносеологічного аналізу;
- розвиток умінь вести науковий пошук, узагальнювати різні пропозиції

(точки зору, методичні підходи, концепції), чітко аргументувати власну точку зору з досліджуваної проблеми;

– набуття вміння адаптації теоретичних положень, методичного інструментарію, викладеного в спеціальній літературі, передового досвіду науковців та практиків до умов діяльності організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи;

– закріплення практичних навичок проведення досліджень, формування його методичного забезпечення – з урахуванням сутності поставленої проблеми та обмежень, що мають тісний зв'язок з діяльністю організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи;

– опанування навичок логічного, аргументованого та послідовного обґрунтування висловленої пропозиції стосовно проблеми, що вирішується, проведення планових і прогнозних розрахунків з використанням сучасного методичного забезпечення, оцінювання ефективності висловленої пропозиції;

– оволодіння системним підходом, сучасним методичним інструментарієм та технологічними прийомами обґрунтування власних пропозицій, оцінки їх наслідків, впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій у практичну діяльність конкретної організації.

У методичному аспекті зміст кваліфікаційної роботи базується на результатах навчання та компетентностях здобувачів освіти, сформованих в процесі теоретичного навчання, виконання ними науково-дослідної роботи, а також проходження навчальних та виробничих практик.

1.5. Кваліфікаційна робота здобувача ступеня вищої освіти «бакалавр» виконується з метою підтвердження рівня професійної підготовки випускника першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Основне завдання – продемонструвати здатність автора вирішувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук (відповідно до шостого рівня Національної рамки кваліфікацій) на основі результатів навчання та компетентностей, набутих в період навчання.

1.6. Закріплення теми кваліфікаційної роботи, призначення наукового керівника затверджується наказом директора Коледжу за поданням завідувача відділення та голови циклової комісії з урахуванням графіка освітнього процесу.

1.7. Науковим керівником кваліфікаційної роботи призначається педагогічний працівник випускової циклової комісії, який проводить наукові дослідження за відповідним напрямом. Для наукового керівництва кваліфікаційною роботою бакалавра бажана наявність у викладача наукового ступеня.

1.8. До основних обов'язків наукового керівника кваліфікаційної роботи належать:

- допомога здобувачу освіти в остаточному формулюванні теми дослідження, формування структури роботи та плану;
- надання консультацій щодо вивчення окремих літературних джерел, збору та обробки інформаційних матеріалів діяльності організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи, методичних аспектів використання окремих аналітичних, прогностичних, експертних розрахунків, застосування окремих методичних прийомів дослідження тощо;
- забезпечення дотримання здобувачем освіти академічної доброчесності;
- консультування щодо змісту кваліфікаційної роботи, відповідності підготовлених матеріалів вимогам, що висуваються до неї;
- контроль за виконанням окремих етапів роботи, оформлення поетапних результатів дослідження;
- підготовка здобувачів освіти до проведення захисту кваліфікаційної роботи;
- складання відгуку про відповідність кваліфікаційної роботи встановленим вимогам та оцінювання можливості її допуску до захисту.

1.9. За порядок використання фактичного матеріалу під час виконання кваліфікаційної роботи, обґрунтованість й достовірність висновків, положень персонально відповідає здобувач освіти і науковий керівник. Не допускається запозичення (плагіат) матеріалу. Організаційні процедури щодо перевірки на плагіат наведено у Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

1.10. Кваліфікаційна робота виконується державною мовою.

1.11. Внесення змін та уточнень редакції тем кваліфікаційних робіт можливе, як виняток, не пізніше дати початку виконання роботи згідно з графіком навчального процесу відповідної спеціальності. Зміни здійснюються за наказом директора Коледжу, проєкт якого вносить завідувач відділення на підставі службової записки голови циклової комісії за обґрунтованою заявою здобувача освіти, погодженою з науковим керівником та гарантом освітньо-професійної програми.

1.12. Кваліфікаційна робота виконується відповідно до календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, який складається випусковою цикловою комісією, затверджується її головою та завідувачем відділення.

У календарному графіку мають бути встановлено строки подання роботи на рецензування науковому керівникові та зовнішнім рецензентам.

1.13. У період підготовки кваліфікаційних робіт питання щодо дотримання здобувачами освіти календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт систематично заслуховуються на засіданнях випускових циклових комісій (із відображенням у протоколах).

## II. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

2.1. Тематика й науковий рівень кваліфікаційної роботи повинні відповідати освітньо-професійній програмі підготовки здобувачів відповідного ступеня освіти.

2.1.1. Теми кваліфікаційних робіт формуються відповідно до напрямів дослідницької діяльності викладачів випускових циклових комісій, запитів роботодавців, сучасних досягнень у відповідній предметній галузі або суміжних сферах науки й техніки.

2.1.3. Орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт розробляється випусковою цикловою комісією згідно з вимогами освітньо-професійної програми, відповідно до затверджених програм навчальних дисциплін, опанованих здобувачами освіти, відображає актуальну проблематику.

Тематика щорічно переглядається, рекомендується до затвердження на засіданні випускової циклової комісії, затверджується педагогічною радою Коледжу до 1 жовтня поточного року, розміщується на інформаційних ресурсах Коледжу.

2.1.4. Тему кваліфікаційної роботи здобувач освіти обирає із запропонованих цикловою комісією, погоджує її з науковим керівником. Якщо здобувач освіти не мав змоги у визначені графіком освітнього процесу терміни обрати тему кваліфікаційної роботи, тема призначається випусковою цикловою комісією.

2.1.5. За погодженням із науковим керівником здобувач освіти може запропонувати самостійно сформульовану тему дослідження за умови обґрунтування доцільності її розроблення, ознайомлення з аналітичними оглядами і статтями у спеціалізованих наукових виданнях, а також враховуючи свої наукові та професійні інтереси, що були проявлені під час виконання курсових робіт, у виступах на студентських наукових конференціях.

Рекомендовано також передбачити теми кваліфікаційних робіт, які у майбутньому можуть трансформуватися у теми робіт на здобуття наступного ступеня освіти.

2.1.6. Кваліфікаційна робота може виконуватися за тематикою, яку замовляють державні і недержавні організації, що уклали з Коледжем договори/меморандуми про співпрацю.

2.1.7. Кваліфікаційна робота може носити теоретичний характер. При цьому вона повинна містити фундаментальні дослідження, мати елементи наукової новизни, теоретичну цінність та практичну значущість.

Виконання кваліфікаційної роботи на абстрактну тему, без використання й аналізу матеріалів, що характеризують діяльність організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи, не допускається.

2.1.8. Тема кваліфікаційної роботи має відображати основну наукову (науково-практичну) ідею дослідження та відповідати таким вимогам:

- у назві має бути чітко виділений об'єкт і предмет дослідження;
- з формулювання назви має бути зрозумілим науковий (науково-практичний) результат дослідження, який передбачається отримати;
- формулювання назви повинно бути чітким, лаконічним і не містити в собі зайвих слів і двозначностей;
- назва повинна відповідати спеціальності, освітньо-професійній програмі та бути сучасною.

2.1.8. Після остаточного узгодження теми кваліфікаційної роботи з науковим керівником здобувач освіти подає заяву на ім'я голови циклової комісії, в якій зазначає обрану тему кваліфікаційної роботи та назву організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи.

2.2. Кваліфікаційна робота виконується на основі поглибленого вивчення нормативно-правових актів, спеціальної національної та зарубіжної навчальної та наукової літератури, передового досвіду з обраної проблеми (бажано використовувати інформаційні джерела за останні 3–5 років, винятки допустимі для базових видань з опрацьованої тематики), результатів власних досліджень з метою вирішення визначених професійних завдань, а також містить результати теоретичних та емпіричних досліджень.

2.3. Після опрацювання інформаційних джерел здобувач освіти складає план, який узгоджується з науковим керівником, гарантом освітньо-професійної програми, головою випускової циклової комісії. Розгорнутий план зазначається у завданні на кваліфікаційну роботу здобувачеві, який, за погодженням наукового керівника, може корегуватися, про що робляться відповідні записи у затвердженому варіанті.

2.4. Якщо відбуваються зміни згідно п. 1.11 Положення, вносяться зміни та уточнення до теми кваліфікаційних робіт, змінюється завдання на кваліфікаційну роботу.

2.5. Важливим є дотримання основних вимог щодо рівня підготовки кваліфікаційної роботи, її структури, змісту, форми викладення матеріалу, а також оформлення.

2.6. Випускова циклова комісія розробляє методичні вказівки до виконання кваліфікаційних робіт за певною освітньо-професійною програмою, в яких зазначаються особливості їх підготовки з урахуванням специфіки об'єктів дослідження, викладаються методичні поради щодо розкриття тих чи інших науково-практичних завдань, наводиться орієнтовна тематика кваліфікаційних робіт тощо.

### **III. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

3.1. У процесі підготовки кваліфікаційної роботи застосовуються методичні й технічні прийоми наукової роботи.

3.2. Норми наукової комунікації регламентують характер викладення інформації, передбачаючи відмову від висловлювання власної думки від

першої особи. У зв'язку з цим вживаються мовні конструкції, в яких замість особового займенника «я» вживається займенник «ми», оскільки дослідження здійснюється під постійним консультуванням з боку наукового керівника.

3.3. Науковий керівник є взірцем моральності для здобувача освіти щодо ставлення до науки та до авторських прав згідно з Етичним кодексом ученого України.

3.4. Перевірка кваліфікаційної роботи на академічний плагіат здійснюється засобами, визначеними у Положенні про дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти Коледжу.

3.5. Оформлення текстової частини роботи здійснюється згідно з ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення».

Оформлення списку використаних джерел здійснюється згідно з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

3.6. Обсяг змістової частини (без додатків та списку джерел) кваліфікаційної роботи складає до 35 сторінок тексту.

#### **IV. ЗАХИСТ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ**

##### **4.1. Захист кваліфікаційної роботи**

4.1.1. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі освіти, які успішно виконали вимоги індивідуального навчального плану.

4.1.2. Процес підготовки кваліфікаційної роботи систематично контролює науковий керівник відповідно до календарного графіка, затвердженого випусковою цикловою комісією.

4.1.3. На період виконання кваліфікаційних робіт на випусковій цикловій комісії складається розклад проведення консультацій науковими керівниками, згідно з яким забезпечується системна робота над кваліфікаційною роботою здобувачів та наукових керівників.

4.1.4. Кваліфікаційна робота подається науковому керівнику для перевірки її структури та змісту у строки, визначені у завданні, але не пізніше 30 робочих днів до засідання екзаменаційної комісії.

4.1.5. У випадку недотримання здобувачем освіти календарного графіку підготовки кваліфікаційних робіт, науковий керівник надає відповідну інформацію на засіданні циклової комісії (з відображенням у протоколах) та готує службову записку щодо наявності відхилень від графіку підготовки кваліфікаційної роботи, але не пізніше 30 днів до засідання екзаменаційної комісії. Витяг з протоколу засідання циклової комісії передається завідувачу відділення, який складає службову записку на ім'я директора Коледжу.

4.1.6. Науковий керівник перевіряє на відповідність встановленим вимогам зміст і оформлення кваліфікаційної роботи та надає відгук, в якому

зазначається:

- актуальність дослідження;
- рівень використання теоретичних знань і практичних навичок, набутих у процесі навчання, при виконанні дослідження;
- вміння здобувача освіти самостійно вирішувати науково-практичні проблеми; логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки;
- участь здобувача освіти у наведених експериментальних дослідженнях, теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення (ідеї, методики);
- сучасність використаних методів дослідження, рівень застосування фахового програмного забезпечення;
- недоліки та зауваження щодо взаємодії з науковим керівником (у разі наявності);
- висновок про можливість допуску до захисту.

4.1.7. Кваліфікаційна робота обов'язково повинна бути рецензована. Зовнішнє рецензування доручають висококваліфікованим фахівцям виробничих, наукових, проектних організацій, закладів вищої освіти.

4.1.8. Кваліфікаційна робота має містити рецензію від фахівця, який має науковий ступінь, та профіль професійної діяльності якого відповідає спеціальності/освітньо-професійній програмі, за якою виконується кваліфікаційна робота.

4.1.9. Кваліфікаційна робота може містити рецензію від організації, за матеріалами якої проведено дослідження. Рецензія завіряється підписом відповідальної особи і підтверджує достовірність наведених у кваліфікаційній роботі матеріалів щодо діяльності організації – об'єкта виконання кваліфікаційної роботи.

4.1.10. При рецензуванні кваліфікаційної роботи рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення науково-практичного завдання;
- коректність використання наукових методів дослідження;
- аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій;
- вміння здобувача освіти чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки та зауваження щодо змістовної частини роботи, оформлення (у разі наявності);
- висновок про можливість допуску до захисту.

4.1.11. Негативний відгук наукового керівника або негативна рецензія не є підставою недопущення до захисту.

4.1.12. За наявності кваліфікаційної роботи, відгуку та рецензії (зовнішньої) кваліфікаційна робота реєструється на цикловій комісії не пізніше, ніж за 15 календарних днів до захисту.

4.1.13. Зразки завдання, титульних аркушів кваліфікаційної роботи, ілюстративних матеріалів, супровідної документації затверджуються

методичною комісією Коледжу.

4.1.14. У разі виявлення формальних невідповідностей, у тому числі в формулюванні теми, назві організації, за матеріалами якої виконано дослідження тощо, кваліфікаційна робота не реєструється і до захисту не допускається.

4.1.15. З метою визначення якості та ступеня готовності до захисту випускова циклова комісія організовує експертизу кваліфікаційної роботи відповідальним профільним фахівцем циклової комісії з представленням графіку, який доводиться до відома здобувачів освіти.

4.1.16. За результатами експертизи робиться узагальнений висновок про готовність кваліфікаційної роботи до захисту, про що ставиться відповідна позначка у Завданні.

4.1.17. Після успішного проходження експертизи кваліфікаційна робота передається на розгляд голові циклової комісії, який робить висновок про рекомендацію її до захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

4.1.18. Здобувачі освіти, кваліфікаційні роботи яких було рекомендовано до захисту головою випускової циклової комісії, допускаються завідувачем відділення до захисту на засіданні екзаменаційної комісії не пізніше, ніж за 5 робочих днів до початку її роботи. У такий самий термін здобувач освіти подає на циклову комісію роздруковану та переплетену кваліфікаційну роботу.

4.1.19. Здобувач освіти готує виступ та мультимедійну презентацію на 7–10 хвилин, зміст та якість яких перевіряє науковий керівник.

4.1.20. Публічний захист кваліфікаційної роботи може відбуватися у Коледжі або на базі організацій, з якими укладені договори/ меморандуми про співпрацю.

4.1.21. У день проведення засідання екзаменаційної комісії, після захисту кваліфікаційних робіт секретарі екзаменаційних комісій повинні здати на випускову циклову комісію кваліфікаційні роботи та отримані супровідні документи; організувати передавання кваліфікаційних робіт до архіву (за графіком), де вони зберігаються протягом п'яти років з наступного після захисту року.

4.1.22. Відповідальна особа випускової циклової комісії забезпечує розміщення електронних версій кваліфікаційних робіт у репозитарії Коледжу.

4.2. Загальні критерії оцінювання кваліфікаційних робіт

4.2.1. Під час виконання кваліфікаційної роботи здобувач освіти демонструє:

- уміння логічно та аргументовано викладати матеріал, коректно використовувати аналітичні, статистичні, математичні та інші методи наукового дослідження, проводити емпіричне дослідження;

- володіння навичками узагальнення та формулювання висновків;

- уміння працювати з інформаційними джерелами.

4.2.2. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи :

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання змісту і

теми роботи в цілому;

- рівень розв'язання сформульованих завдань і досягнення поставленої мети дослідження;

- рівень наукового обґрунтування результатів проведеного дослідження;

- ступінь самостійності проведення дослідження та наявність власних міркувань, узагальнень, висновків, результатів;

- широта та доцільність застосування методичного апарату дослідження;

- науковість стилю викладення;

- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок, а також рівень грамотності викладення матеріалів дослідження;

- правильне оформлення роботи відповідно до державних стандартів.

4.2.3. Кваліфікаційна робота не допускається до захисту, якщо:

- має невідповідності у формулюванні теми, назві організації, за матеріалами якої виконано дослідження;

- не відповідає вимогам щодо змісту та оформлення, дотримання затвердженого плану;

- не містить матеріалів дослідження реального сектора економіки (організації) за обраною темою і обґрунтованих пропозицій;

- виконана з порушенням затвердженого графіку підготовки кваліфікаційної роботи ;

- не має відгуку наукового керівника, рецензії.

За поданням витягу з протоколу засідання випускової циклової комісії здобувач освіти, чия робота не допущено до захисту, відраховується зі складу здобувачів освіти Коледжу.

4.2.4. Екзаменаційна комісія оцінює рівень якості презентації основних результатів досліджень та відповідей на запитання під час захисту кваліфікаційної роботи: уміння стисло і чітко викласти результати дослідження, аргументовано відповісти на поставлені запитання, якісно презентувати результати дослідження.

4.2.5. При оцінюванні кваліфікаційної роботи екзаменаційна комісія враховує не лише якість наукового дослідження, його наукову новизну, практичну значущість, вміння захистити сформульовані положення та висновки, але і його оформлення відповідно до встановлених вимог.

4.2.6. Результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються за 100-бальною шкалою.

Кваліфікаційна робота, що носить дослідницький характер, в якій, крім виконання основних вимог, зроблений критичний аналіз різних інформаційних джерел, подано результати власних досліджень, а при її захисті здобувач демонструє глибокі знання предмету дослідження, вільно оперує даними дослідження, має пропозиції за темою дослідження, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 90–100 балів.

Кваліфікаційна робота, що носить дослідницький характер та оформлена за встановленими вимогами, матеріал якої викладено логічно і послідовно з відповідними висновками, проте має незначні помилки, а при її захисті здобувач освіти демонструє знання предмету дослідження, вільно володіє даними дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію та без особливих труднощів відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 82–89 балів.

Кваліфікаційна робота, що носить дослідницький характер та оформлена за встановленими вимогами, матеріал якої викладено логічно і послідовно з відповідними, але недостатньо ґрунтовними висновками; у структурі, мові і стилі роботи є лише незначні погрішності, а при її захисті роботи здобувач освіти показує знання предмету дослідження, оперує даними дослідження, під час доповіді використовує презентацію, відповідає на поставлені запитання, може бути оцінена на 75–81 балів.

Кваліфікаційна робота, що носить дослідницький характер та оформлена за встановленими вимогами, матеріал якої викладено непослідовно, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування; в якій розкрито предмет дослідження, проаналізований відповідний аналітичний матеріал, але яка містить значну кількість суттєвих помилок, а при її захисті здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень роботи за допомогою членів екзаменаційної комісії, може бути оцінена на 69–74 балів.

Кваліфікаційна робота, що носить дослідницький характер та оформлена за встановленими вимогами, предмет дослідження якої розкритий, проте матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано; має нечітко сформульовано висновки та зауваження рецензента щодо змісту, а при її захисті ілюстративний матеріал здобувач освіти не коментує, виявляє невпевненість, показує слабкі знання основних положень роботи, не дає аргументованих відповідей на запитання, може бути оцінена на 60–68 балів.

Кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не містить результатів узагальнень чи аналізу та не відповідає встановленим вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; у відгуках наукового керівника і рецензента є критичні зауваження, а під час захисту здобувач освіти припускається грубих помилок, може бути оцінена на 35–59 балів.

Кваліфікаційна робота, яка не носить дослідницького характеру, не містить результатів узагальнень чи аналізу та не відповідає встановленим вимогам, не має висновків або вони носять декларативний характер; мають місце негативні відгуки наукового керівника і рецензента, відсутня презентація доповіді, а при захисті роботи здобувач не може відповісти на жодне поставлене запитання, може бути оцінена на 1–34 балів.

4.2.7. Рішення про оцінку за результатами захисту ухвалюється на закритому засіданні екзаменаційної комісії відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні, з урахуванням

висновків наукового керівника та рецензента. За однакової кількості голосів вирішальним є голос Голови екзаменаційної комісії.

4.2.8. Коледж на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітньо-професійну програму, відповідний ступінь освіти та присвоює кваліфікацію.

4.2.9. Здобувачу освіти, який не з'явився на атестацію з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, за його заявою наказом директора Коледжу встановлюється інша дата захисту.

4.2.10. Здобувачі освіти, які не склали атестацію без поважних причин або отримали оцінку менше 60 балів, мають право на повторну атестацію з наступного навчального року протягом трьох років після відрахування з Коледжу у період роботи екзаменаційної комісії з відповідної спеціальності.

4.2.11. Здобувачу освіти, захист кваліфікаційної роботи якого визнано незадовільним, екзаменаційна комісія визначає, чи може він подавати на повторний захист цю ж саму роботу з доопрацюванням, чи повинен підготувати кваліфікаційну роботу за новою темою.

## **V. ЗМІНИ, ДОПОВНЕННЯ ТА ЧИННІСТЬ ПОЛОЖЕННЯ**

5.1. Це Положення вводиться в дію наказом директора ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж Державного торговельно-економічного університету».

5.2. Зміни і доповнення до цього Положення вносяться за поданням заступника директора з навчально-методичної роботи і підлягають обов'язковому затвердженню педагогічною радою ВСП «ХТЕФК ДТЕУ».

5.3. Введення в дію змін та доповнень оформлюється відповідним наказом директора Коледжу.

5.4. Положення переглядається не рідше одного разу на п'ять років або у разі зміни законодавства, що регулює діяльність у сфері освіти.